

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če so natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Na Ptuj ali v Maribor?

V 35. „Slov. Gosp.“ od dne 29. avgusta t. l. piše nek dopisnik tako, kakor da bi se za naprej opustila „dijaška kuhinja“ in se ta denar pošiljal v Maribor. Iz gotovega vira pa se ve, da oni prijatelji mladine, ki so podpirali do zdaj ta zavod, nimajo namena ga za naprej popustiti.

Dopisnik se sklicuje na Mariborske slovenske paralelke in priporoča, naj se mladina le tje pošilja in ravno tako tudi vsa podpora za mladino. Nam se zdi, da še ne kaže, naj stavi človek preveč upanja na te paralelke, dokler bodo stale pod sedanjim Mariborskim ravnateljstvom in Graškim nadzorstvom. Kaj bode iz njih, to se le bode še videlo.

Če bi kdo mislil, da bi se zavoljo teh še problematičnih paralelek bilo ogibati Ptujске gimnazije tudi takim učencem, katerim je le prilično na Ptuj dohajati, tak ne daje narodu dobrega sveta in je nedosleden, ker bi sicer ravno to moral svetovati tudi gledé Celjske gimnazije. Sploh je pa to neka herostratična misel, da bi se še ti skromni zavodi omike, ki jih imamo na slovenski zemlji, če so tudi za Slovence nenaravno ustvarjeni, kar zapuščali.

Na Ptujski spodnji gimnaziji začelo je bilo v kratkem času njenega obstanka svoje študije izdatno število nadarjenih fantov, ki so potem nadaljevali svoje uke jako vspešno in se nahajajo deloma že dandanes kot sposobni udje raznih stanov. Med temi je mnogo takih, ki bi nikoli ne bili videli gimnazije od znotraj, ako bi se jim ne bila ponujala bližnja gimnazija na Ptuj. Tudi na narodnost se do zdaj ni še segalo preveč učencem na tem zavodu, kakor se slišijo pritožbe od drugod.

Zatorej bodo previdni gospodje tudi za naprej še podpirali Ptujsko „dijaško kuhinjo“. Nasveti, ki merijo na to, da bi se polagoma Ptujska gimnazija odpravila, niso nikakor domoljubni in škodujejo gotovo več slovenskemu

prebivalstvu, kakor našim nasprotnikom. Da pa Slovenci podpirajo dijaške kuhinje, to je naravno.

Doslej prijatelj iz Ptuja in naj še dostavimo mi svojo menjenje gledé tega! Kakor smo dali prvemu dopisu prostora na odličnem mestu, tako ga damo tudi temu, ker se suče v obeh beseda o imenitni stvari, o zavodu omike, ki se odpera slov. mladeničem. Na oko sta si pač dopisa nasprotna ali če jima pogleda človek prav v lice, k malu izpozna, da sta si lahko dobra tovariša. Kaj namreč nasvetuje dopis v predzadnjem listu? Nič druga, kakor to, naj si stariši sedaj, ko se odpre slov. paralelka na c. kr. višji gimnaziji v Mariboru, prevdarijo dobro, kam da naj pošljejo svojega sina, če ga čejo dati v latinsko šolo, ali v Maribor ali na Ptuj? Komur kaže, naj ga pošlje le na Ptuj, kakor da bi ne bilo slov. paralelke v Mariboru; ako mu kaže pa drugače bolj, da ga pošlje v Maribor, naj ga pošlje v Maribor in sedaj tem lažje, ker ne bode za-nj na tej šoli take težave, kakor bi je bilo na njej doslej in še je je sedaj na oni v Ptuj.

Da v Mariboru ne bode slov. dijak brez podpore, to je gotovo in more biti pride kedaj taka celo iz Ptuja, kajti Bog zna, če se obdrži nižja gimnazija dolgo na Ptuj, saj ti na tej ni upanja, da bode še k malu slov. paralelk. To je bila misel v prvem dopisu a v dnešnjem misli prijatelj slov. ljudstva, da se pridnim slov. dijakom ni bati na Ptuj ni ničesar ter da pošlje slov. oče slej, kakor prej lahko svojega sina na Ptuj, če mu tako kaže, saj še ostane tudi na Ptuj dijaška kuhinja.

Tako je jedro obeh dopisov, ako ju prav razumemo in lehkko tedaj uvidimo, da veje iz obeh pravo rodoljubje, nič druga. Kar se tiče nas, pa kličemo tistim slov. starišem, ki pripeljejo svoje otroke v Maribor: Tirjajte, da vam jih zapiše g. ravnatelj v slov. paralelko in ne dajte se splašiti, ako vam mala kdo, v gimnaziji ali zunaj

nje nevarnosti, ki preté dijakom v slov. paralelki!

Ravno na robe, nevarnosti za nje ni nobene, ne pri učenji, kajti ležje bodo umeli, kar se učijo v slov. jeziku, ne pri podpori, saj ne ostane nobeden brez nje, ako mu je je treba. Tedaj slov. stariši, ako vam je na tem, da se vaši otroci izučé, zapišite jih v slov. paralelke!

Resna beseda, resna stvar.

Ne vemo, kako je to ali v novem času dobivamo iz Ljutomerskega okraja samo pritožbe in težko je reči, kdo da je kriv nevolje, ki se kaže v njih. V tem okraju so zavedni možje doma ali kar se tiče gosposke, do njih so še vselej pohlevni. Da je pa sedaj že neka splošnja nevolja v onem okraju, to se nam kaže tudi v naslednjih vrstah. V tem oziru se nam piše tako-le:

Marsikateri bi mislil, da teče pri nas, v Ljutomerskem okraju vse (razen volitev) v redu, ker se tako malo iz našega okraja poroča. Ali kako zelo bi se motil, kdor bi si le nekoliko hotel pogledati v naše urade. Akoravno c. kr. okrajno glavarstvo in davčni urad, od slavne vlade dobita dvojezične tiskovine za to, da se nam Slovincem na slovenski strani izpolnijo, vendar je vsikdar nemška stran izpolnjena in slovenska prerisana.

V resnici pa smo si sami krivi, kakor nam piše v uvodnem članku „Slov. Gosp.“ št. 23, ker še se z velikim trudom pridobljenih pravic niti ne poslužujemo. Vsi občinski uradi dobivajo v reševanje le nemška pisma, kakor bi naši župani iz Bismarkije prišli. Ravno sedaj smo dobili cd c. kr. okrajnega glavarstva „Razsodek o odmeri vojaške takse“ in akoravno je slavna vlada daleč na Dunaji, je vendar znala, da tukaj Slovenci domujejo in je za to poslala dvojezične tiskovine. Gospod baron, naš c. kr. okrajni glavar, pa noče znati, da smo tukaj Slovenci, zato je slovenska stran na vojaški taksi ostala prazna in se je gospodu baronu na ljubo izpolnila nemška stran, da-si vse tukajšnje prave Nemce lahko na prste preštejemo in Slovence na tisoče številimo.

Da je tako pri vsem, karkoli dobimo, tega mi še ni treba dalje omeniti. Slovenski kmetje in župani, storfimo vsak svojo dolžnost, da se tako skažemo hvaležni našim neustrašenim gospodom poslancem in narodu. Otresimo mlačnost in popustljivost in ne ustrašimo se, ako nas hudo gospodje pogledajo na naše pravične zahteve. Občinski odbori, to se pravi, vsi, ki smo v kakem obč. odboru, storimo prvi korak ter enoglasno zahtevajmo slovensko popolno uradovanje, saj nismo odvisni od naših protivnikov. Doba, ko se je moral kmet pokoriti plemenitašem, ta je minola.

Slovenski gg. profesorji in učitelji so predstavljeni iz domovine, ako pokažejo svoj narodni duh in ponos. Čč. gg. duhovnikom hočejo škodovati, ako branijo pravice slovenskemu narodu. Slovenski kmetje, kateri smo vsikdar bili in bomo zvesto udani veri, domovini in cesarju, mi smo neodvisni, terjajmo zato vsikdar in povsod z odločnostjo slovenskega uradovanja in listin. Kdor svojega jezika ne spoštuje, ta je že podlaga tujčevi peti, pravi pregovor, zatorej pomagaj si tudi sam in Bog ti bo pomagal!

M., kmet.

Gospodarske stvari.

Oranje na globoko.

(Konec.)

Da se ležje in globlje orje, za to kaže vpreči čveterjad in če je njiva po takem oranji tudi pisana, to se pravi: če se v tem kaže v razni prsti, to ne dene veliko, kajti če se vsadi krompir v tako polje, bode k malu lepša podoba na njem.

Na tako krompirišče kaže pa potlej vsejati ovsa, ne pa ječmena, ker bi še za tega prst ne bila dobra. Po ovsu naj se izorje v jeseni zopet na globoko in spomladi sadi se iz nova krompir na takem polji. Kdor pa misli po krompirji vsejati detelo, tak stori dobro, ako potrosi pred povlačenjem nekoliko vapna po polji. To služi izvrstno detelišču.

Bodi pa že, kakor koli, glavno je pri globokem oranji to, da se izgodi to že jeseni, da torej ostane prst čez zimo prazna ali k večjemu sme se za krompirišče nekaj gnoja podorati tudi v jeseni, toda podorje naj se le prav na plitvo! Tako se razdeli prst in gnoj ob enem čez zimo in krompirja bode veliko in če je leto le kaj ugodno, tudi zdrav bode in lep, da bi ga človek le gledal.

Tudi v težki prsti je včasih oranje na globoko dobro. Dež splavi namreč gnoj in druge redilne snovi skoz površje in ker je prst težka, ne gre to daleč va-njo, vendar pa je mogoče, da je že pod prstjo, iz katere zajemlje silje svojo moč, in zato je ona dobra plast brez koristi. Ako se pa od časa do časa orje na taki zemji globlje, tedaj pride tudi taka plast na vrh in silju, ki se vseje va-njo, daje lahko obilo koristi.

Ali tu, v težki prsti, treba nam je biti previdnim ter ne smemo že koj s kraja postaviti pluga na globoko, ampak to se naj godi polagoma; vsako leto nekaj globlje se naj izorje in tako spravimo s časom vse snovi, ki so silju koristne, iz globočine in v korist silju. Škode pa zato ne bode nobene. Na robe; tako oranje streže, ako se ravnamo prav, vsakemu